

4. klassi ainekavad

Õppekava lisa 2

**Arutanud ja arvamust avaldanud Tilsa Põhikooli õppenõukogu
30.08.2016**

Sisukord

Eesti keel	2
Matemaatika	4
Loodusõpetus	6
Inglise keel.....	7
Inimeseõpetus	9
Muusikaõpetus	10
Kunstiõpetus.....	11
Käsitöö ja kodundus	12
Tehnoloogiaõpetus	13
Kehaline kasvatus.....	14
Lõiming	17

Õpisisu	Õpitulemused
<p><u>Suuline ja kirjalik suhtlus (50 tundi)</u> Hääliku pikkuste eristamine. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamused. Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine). Dialogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks). Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) annab lühidalt edasi kuuldu sisu; 3) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes; 4) esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; 5) väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt; 6) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; 7) kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid; 8) esitab peast luuletuse või rollitekti
<p><u>Teksti vastuvõtt (80 tundi)</u> Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine. Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada). Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 9) loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 10) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; 11) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi; 12) leiab teksti peamõtte; 13) kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; 14) leiab tekstist vajalikku infot; 15) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäändu, kirja; 16) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut); 17) tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; 18) eristab juttu, muinasjuttu, luuletust, näidendit, vanasõna, kõnekäändu, kirja.

Õpisisu	Õpitulemused
<p>Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p> <p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri</p> <p>Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.</p>	
<p><u>Tekstiloome (35 tundi)</u></p> <p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine.</p> <p>Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasalugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, aramuslugu).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p>	<p>19) jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;</p> <p>20) jutustab tekstilähedasel, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;</p> <p>21) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;</p> <p>22) kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;</p> <p>23) kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;</p> <p>24) teeb oma tekstiga tööd;</p> <p>25) vormistab töö korrektselt;</p> <p>26) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid;</p>
<p><u>Õigekeelsus ja keelehoole (45 tundi)</u></p> <p><u>Üldteemad</u></p> <p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p>	<p>27) märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;</p> <p>28) märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;</p> <p>29) kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;</p>

Õpisisu	Õpitulemused
<p>Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval (nt <i>jalgsi, kärbsed</i>). <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimi). Tutvumine <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused. Eakohase teksti eksimatu ärakiri tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Sünonüümid. Antonüümid. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p><u>Vormiõpetus</u> Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus</u> Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>	<p>30) pöörab tegusõnu olevikus;</p> <p>31) moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;</p> <p>32) poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);</p> <p>33) kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;</p> <p>34) kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;</p> <p>35) tunneb ära liitsõna;</p> <p>36) leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga.</p> <p>37) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40–60 sõna, 20 ortogrammi).</p>

Matemaatika

5 tundi nädalas, 175 tundi õppeaastas

Õpisisu	Õpitulemused
<p>Arvutamine (75 h) Arvude lugemine ja kirjutamine, nende esitamine üheliste, kümneliste, sajaliste, tuhandeliste, kümne- ja sajatuhandeliste summana.</p>	<p>1) selgitab näidete varal termineid <i>arv</i> ja <i>number</i>; kasutab neid ülesannetes;</p> <p>2) kirjutab ja loeb arve 1 000 000 piires;</p> <p>3) esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste, tuhandeliste kümne- ja sajatuhandeliste summana;</p> <p>4) võrdleb ja järjestab naturaalarve, nimetab arvule eelneva või järgneva arvu;</p> <p>5) kujutab arve arvkiirel;</p>
<p>Liitmine ja lahutamine, nende omadused. Kirjalik liitmine ja lahutamine.</p>	<p>6) nimetab liitmise ja lahutamise tehte komponente (liidetav, summa, vähendatav, vähendaja, vahe);</p> <p>7) tunneb liitmise- ja lahutamistehte liikmete ning tulemuste vahelisi seoseid;</p> <p>8) kirjutab liitmistehtele vastava lahutamistehte ja vastupidi;</p> <p>9) sõnastab ja esitab üldkujul liitmise omadusi (liidetavate vahetuvuse ja rühmitamise omadus) ja kasutab neid arvutamise hõlbustamiseks;</p> <p>10) sõnastab ja esitab üldkujul arvust summa ja vahe lahutamise ning arvule</p>

Õpisisu	Õpitulemused
	vahe liitmise omadusi ja kasutab neid arvutamisel; 11) kujutab kahe arvu liitmist ja lahutamist arvkiirel; 12) liidab ja lahutab peast kuni kolmekohalisi arve; 13) liidab ja lahutab kirjalikult arve miljoni piires, selgitab oma tegevust;
Naturaalarvude korrutamine. Korrutamise omadused. Kirjalik korrutamine.	14) nimetab korrutamise tehte komponente (tegur, korrutis); 15) esitab kahe arvu korrutise võrdsete liidetavate summana või selle summa korrutisena; 16) kirjutab korrutamistehtele vastava jagamistehte ja vastupidi; 17) tunneb korrutamistehte liikmete ning tulemuse vahelisi seoseid; 18) sõnastab ja esitab üldkujul korrutamise omadusi: tegurite vahetuvus, tegurite rühmitamine, summa korrutamine arvuga; 19) kasutab korrutamise omadusi arvutamise lihtsustamiseks; 20) korrutab peast arve 100 piires; 21) korrutab naturaalarvu 10, 100 ja 1000-ga; 22) arvutab enam kui kahe arvu korrutist; 23) korrutab kirjalikult kuni kahekohalisi naturaalarve ja kuni kolmekohalisi arve järkarvudega;
Naturaalarvude jagamine. Jäägiga jagamine. Kirjalik jagamine. Arv null tehetes.	24) nimetab jagamistehte komponente (jagatav, jagaja, jagatis); 25) tunneb jagamistehte liikmete ja tulemuse vahelisi seoseid; 26) jagab peast arve korrutustabeli piires; 27) kontrollib jagamistehte tulemust korrutamise abil; 28) selgitab, mida tähendab "üks arv jagub teisega"; 29) jagab jäägiga ja selgitab selle jagamise tähendust; 30) jagab nullidega lõppevaid arve peast 10, 100 ja 1000-ga; 31) jagab nullidega lõppevaid arve järkarvudega; 32) jagab summat arvuga; 33) jagab kirjalikult arvu ühekohalise ja kahekohalise arvuga; 34) liidab ja lahutab nulli, korrutab nulliga; 35) selgitab, millega võrdub null jagatud arvuga ja nulliga jagamise võimatust
Tehete järjekord.	36) tunneb tehete järjekorda sulgudeta ja ühe paari sulgudega arvavaldises; 37) arvutab kahe- ja kolmetehteliste arvavaldiste väärtuse;
Naturaalarvu ruut.	38) selgitab arvu ruudu tähendust, arvutab naturaalarvu ruudu; 39) teab peast arvude 0 – 10 ruutusid; 40) kasutab arvu ruutu ruudu pindala arvutamisel;
Murrud.	41) selgitab murru lugeja ja nimetaja tähendust, 42) kujutab joonisel murdu osana tervikust; 43) nimetab joonisel märgitud terviku osale vastava murru; 44) arvutab osa (ühe kahendiku, kolmandiku jne) tervikust;
Rooma numbrid.	45) loeb ja kirjutab enamkasutatavaid rooma numbreid (kuni kolmekümneni), selgitab arvu üleskirjutuse põhimõtet.
Andmed ja algebra (30 tundi) Tekstülesanded.	46) lahendab kuni kolmetehtelisi elulise sisuga tekstülesandeid; 47) modelleerib õpetaja abiga tekstülesandeid; 48) koostab ise ühe- kuni kahetehtelisi tekstülesandeid; 49) hindab ülesande lahendustulemuse reaalsust;
Täht võrduses.	50) leiab ühetehtelisest võrdusest tähe arvvaartuse proovimise või analoogia teel;
Geomeetrilised kujundid ja mõõtmine (70 tundi) Kolmnurk.	51) leiab ümbritsevast ruumist kolmnurki ning eristab neid; 52) nimetab ja näitab kolmnurga külgi, tippe ja nurki; 53) joonestab kolmnurka kolme külje järgi; 54) selgitab kolmnurga übermõõdu tähendust ja näitab übermõõtu joonisel; 55) arvutab kolmnurga übermõõdu nii külgede mõõtmise teel kui ka etteantud küljepikkuste korral;
Nelinurk, ristkülik ja ruut.	56) leiab ümbritsevast ruumist nelinurki, ristkülikuid ja ruute ning eristab neid;

Õpisisu	Õpitulemused
	57) nimetab ning näitab ristküliku ja ruudu külgi, vastaskülgi, lähiskülgi, tippe ja nurki; 58) joonestab ristküliku ja ruudu nurklaua abil; 59) selgitab nelinurga ümbermõõdu tähendust ja näitab ümbermõõtu joonisel; 60) arvutab ristküliku, sealhulgas ruudu, ümbermõõdu; 61) selgitab ristküliku, sealhulgas ruudu, pindala tähendust joonise abil; 62) teab peast ristküliku, sealhulgas ruudu, ümbermõõdu ning pindala valemeid; 63) arvutab ristküliku, sealhulgas ruudu, pindala;
Kujundi ümbermõõdu ja pindala leidmine Liitkujundi mõiste ja selle ümbermõõd ja pindala	64) kasutab ümbermõõdu ja pindala arvutamisel sobivaid mõõtühikuid; 65) arvutab kolmnurkadest ja tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi ümbermõõdu; 66) arvutab tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi pindala; 67) rakendab geomeetria teadmisi tekstülesannete lahendamisel;
Pikkusühikud.	68) nimetab pikkusühikuid mm, cm, dm, m, km, selgitab nende ühikute vahelisi seoseid; 69) mõõdab igapäevaelus ettetulevaid pikkusi, kasutades sobivaid mõõtühikuid; 70) toob näiteid erinevate pikkuste kohta, hindab pikkusi silma järgi; 71) teisendab pikkusühikuid ühenimelisteks;
Pindalaühikud.	72) selgitab pindalaühikute mm ² , cm ² , dm ² , m ² , ha, km ² tähendust; 73) kasutab pindala arvutamisel sobivaid ühikuid; 74) selgitab pindalaühikute vahelisi seoseid;
Massiühikud.	75) nimetab massiühikuid g, kg, t, selgitab massiühikute vahelisi seoseid; kasutab massi arvutamisel sobivaid ühikuid; 76) toob näiteid erinevate masside kohta, hindab massi ligikaudu;
Mahuühikud.	77) kirjeldab mahuühikut liiter, hindab keha mahtu ligikaudu;
Rahaühikud.	78) nimetab Eestis käibelolevaid rahaühikuid, selgitab rahaühikute vahelisi seoseid, kasutab arvutustes rahaühikuid;
Ajaühikud.	79) nimetab aja mõõtmise ühikuid tund, minut, sekund, ööpäev, nädal, kuu, aasta, sajand; teab nimetatud ajaühikute vahelisi seoseid;
Kiirus ja kiirusühikud.	80) selgitab kiiruse mõistet ning kiiruse, teepikkuse ja aja vahelist seost; 81) kasutab kiirusühikut km/h lihtsamates ülesannetes;
Temperatuuri mõõtmine.	82) loeb termomeetri skaalalt temperatuuri kraadides märgib etteantud temperatuuri skaalale; 83) kasutab külmakraadide märkimisel negatiivseid arve;
Arvutamine nimega arvudega.	84) liidab ja lahutab nimega arve; 85) korrutab nimega arvu ühekohalise arvuga; 86) jagab nimega arve ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; 87) kasutab mõõtühikuid tekstülesannete lahendamisel; 88) otsib iseseisvalt teabeallikatest näiteid erinevate suuruste (pikkus, pindala, mass, maht, aeg, temperatuur) kohta, esitab neid tabelis.

Loodusõpetus

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õpisisu	Oodatavad õpitulemused
Maailmaruum (10 tundi) Päike ja tähed. Päikesesüsteem. Tähistaevas. Tähtkujud. Suur Vanker ja Põhjanaan. Galaktikad.	1) kirjeldab joonise põhjal Päikesesüsteemi ehitust; 2) põhjendab mudeli abil öö ja päeva vaheldumist Maal;

Õpisisu	Oodatavad õpitulemused
<p>Astronoomia.</p> <p>Mõisted: maailmaruum, Päike, Maa, Kuu, tiirlemine, pöörlemine, ööpäev, aasta, täht, planeet, satelliit, Päikesesüsteem, tähtkuju, Suur Vanker, Põhjanaan, galaktika, astronoomia.</p>	<p>3) leiab taevafääril ja taevakaardil Suure Vankri ja Põhjanaanega ning määrab põhjasuuna;</p> <p>4) leiab eri allikaist infot maailmaruumi kohta etteantud teemal, koostab ja esitab ülevaate.</p>
<p>Planeet maa (20 tundi)</p> <p>Gloobus kui Maa mudel. Maa kujutamine kaardidel. Erinevad kaardid. Mandrid ja ookeanid. Suuremad riigid Euroopa kaardil. Geograafilise asendi iseloomustamine. Eesti asend Euroopas. Looduskatastroofid: vulkaanipursked, maavärinad, orkaanid, üleujutused.</p> <p>Mõisted: gloobus, mudel, looduskaart, riikide kaart, kontuurkaart, atlas, ekvaator, põhja- ja lõunapoolkera, põhja- ja lõunapoolus, manner, ookean, meri, geograafiline asend, riigipiir, naaberriik, vulkaan, laava, lõõr, maavärin, orkaanid, üleujutused.</p>	<p>5) iseloomustab maailma poliitilise kaardi järgi etteantud riigi, sh Eesti geograafilist asendit;</p> <p>6) teab ja näitab kaardil mandreid ja ookeane ning suuremaid Euroopa riike;</p> <p>7) leiab atlase kaardilt kohanimede registri järgi tundmatu kohta;</p> <p>8) toob näiteid erinevate looduskatastroofide kohta ning iseloomustab nende mõju loodusele ja inimeste tegevusele.</p>
<p>Elu mitmekesisus Maal (8 tundi)</p> <p>Organismide mitmekesisus: ühe- ja hulkraksed organismid. Organismide eluavaldused: toitumine, hingamine, paljunemine, kasvamine, arenemine, reageerimine keskkonnatingimustele. Elu erinevates keskkonnatingimustes. Elu areng Maal. Mõisted: rakk, üherakne organism, bakter, hulkrakne organism, toitumine, hingamine, paljunemine, kasvamine, arenemine, keskkonnatingimused, kõrb, tundra vihmamets, mäestik, jäävöönd, kivistised, hiidsisalikud ehk dinosaurused.</p>	<p>9) oskab kasutada valgusmikroskoopi;</p> <p>10) teab, et kõik organismid koosnevad rakkudest;</p> <p>11) selgitab ühe- ja hulkraksete erinevust;</p> <p>12) nimetab bakterite eluavaldusi ning tähtsust looduses ja inimese elus;</p> <p>13) võrdleb taimede, loomade, seente ja bakterite eluavaldusi;</p> <p>14) toob näiteid taimede ja loomade kohastumise kohta kõrbes, tundras, vihmametsas, mäestikes ning jäävööndis</p>
<p>Inimene (32 tundi)</p> <p>Inimese ehitus: elundid ja elundkonnad. Elundkondade ülesanded. Organismi terviklikkus. Tervislikud eluviisid. Inimese põlvnemine. Inimese võrdlus selgroogsete loomadega. Taimed, loomad, seened ja mikroorganismid inimese kasutuses.</p> <p>Mõisted: elund, kude, elundkond, nahk, lihased, luustik, süda, veresoon, arter, veen, kopsud, maks, magu, soolestik, peensool, jämesool, päarak, meeleelundid, närvid, peaaaju, seljaaju, munandid, munasarjad, emakas, viljastumine, näärmed, neerud.</p>	<p>15) nimetab inimese elundkondade tähtsamaid elundeid, kirjeldab nende ülesandeid ja talitluse üldisi põhimõtteid ning vastastikuseid seoseid;</p> <p>16) teab, et inimene ja tema eellased kuuluvad loomariiki;</p> <p>17) seostab inimese ja teiste organismide elundeid nende funktsioonidega;</p> <p>18) võrdleb inimest selgroogsete loomadega;</p> <p>19) analüüsib lihtsa katse või mudeli järgi inimese elundi või elundkonna talitlust;</p> <p>20) toob näiteid taimede, loomade, seente ja bakterite tähtsuse kohta inimese elus;</p> <p>21) põhjendab tervisliku eluviisi põhimõtteid ning koostab tervisliku päevamenüü.</p>

Inglise keel

3 tundi nädalas, 105 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kõnearendus, lugemine, kuulamine ja kirjutamine</p> <p>MINA: nimi, vanus, välimus, kehaosad, riietus, lemmiktegevused;</p>	<p><u>Kuulamise</u>l:</p> <p>1) Saab aru tunnis vajaminevatest tööjuhenditest, pöördumistest;</p>

Õppesisu	Õpitulemused
<p>PEREKOND JA KODU: pereliikmed, lemmikloomad, sugulased, aadress, maja, korter, aed, õu; SÕBRAD: nimi, vanus, elukoht, välimus, ühised tegevused; KESKKOND, KODUKOHT: aastaajad ja ilm; loomad, linnud, taimed; IGAPÄEVASED TEGEVUSED: söögikorrad, liiklus ja liiklusvahendid, tee küsimine ja juhatamine; ÕPPIMINE JA TÖÖ: koolipäev, sõbrad, kooliruumid, õppevahendid, ametid; HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad, sport, muusika, raamatud; Keeleteadmised Nimisõna: ainsus ja mitmus, ainsuslikud ja mitmuslikud sõnad, erandlik mitmus, aluse ja öeldise ühildumine, omastav kääne; Artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel; Omadussõna: omadussõna ühildumine nimisõnaga, võrdlustmed, Arvsõnad ja mõõtühikud: põhi- ja järgarvud, lihtmurrud (pool ja veerand), kellaeg, kuupäev, aasta; Asesõna: isikulised asesõnad ja omastavad asesõnad (my, your jt), näitavad asesõnad (this, that, these, those), küsivad asesõnad (what?, when?, where? who? how? why?) Tegusõna: põhitegusõna ja abitegusõna (be, have, do), modaalttegusõna (can, must= have to), enamkasutatavad reeglipärased ja ebareeglipärased tegusõnad; Tegusõna vormistik: üldajad (Present and Past Simple), kestvad ajad (Present and Past Progressive); Määrsõna: sagedusmäärsõnad always, never, ever, sometimes, again; järjestavad määrsõnad first, next, then before, after, later; Sidesõna: and, but, that; Eessõna: enamkasutatavad eessõnad (in, on, at, in front of, behind, under, to, by, up, after, before, next to, past), eessõnalised väljendid (next to, in the middle, good/ bad at, at the top); Lauseõpetus: lihtlauseid, sõnajärg jaatavas, eitavas, küsivas lauses, lühilauseid; Sõnatuletus: liitsõnad, arvsõna tuletusliited –teen ja –ty, nimisõna tuletusliited –er, määrsõna tuletusliide –ly; Tähestik: tähtede nimed ja sõnade häälimine; Õigekiri: suur ja väike täht, nimisõna mitmuse lõpud, omadussõna võrdlustmed, verbi vormid; kirjavahemärgid: punkt, küsimärk, hüüumärk, ülakoma.</p>	<p>2) saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstist, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;</p> <p><u>Kõnelemisel:</u></p> <p>3) oskab vestelda ja reageerib küsimustele õpitud temaatika piires; 4) oskab jutustada oma päevast, lemmiktegevusest; 5) oskab loendada arve 1-100; 6) oskab kasutada järgarve oma sünnipäeva ütlelemisel; 7) oskab väljendada pooltunde kellal;</p> <p><u>Lugemisel:</u></p> <p>8) saab aru 3-4 tundmatut sõna sisaldavast lühitekstist, kasutades piltide abi; 9) oskab leida vajalikku informatsiooni lühitekstidest;</p> <p><u>Kirjutamisel:</u></p> <p>10) eeskujuga järgi kirjutada küllakutset, õnnitlus- ja tänukaarti; 11) kirjutada sõbrale kirja, kasutades õpitud keelendeid; 12) lõpetada lauseid ja fraase; 13) kirjutada lühijutukesi.</p>

Inimeseõpetus

1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Tervis (4 tundi) Tervise olemus: füüsiline, vaimne ja sotsiaalne tervis. Tervisenäitajad. Tervist mõjutavad tegurid Hea ja halb stress. Keha reaktsioonid stressile. Pingete maandamise võimalused</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kirjeldab füüsilist, vaimset ja sotsiaalset tervist ning selgitab tervise olemust nendest mõistetest lähtudes. 2) Teab enda põhilisi tervisenäitajaid ning oskab mõõta ja hinnata kehakaalu ja kehapiikkust, kehatemperatuuri, pulsisagedust; 3) Nimetab tervist tugevdavaid ja tervist kahjustavaid tegevusi ning selgitab nende mõju inimese füüsilisele, vaimsele ja sotsiaalsele tervisele. 4) Kirjeldab üldisi stressi tunnuseid ja stressiga toimetuleku võimalusi.
<p>Tervislik eluviis (5 tundi) Tervisliku eluviisi komponendid. Tervislik toitumine. Tervisliku toitumise põhimõtted. Toitumist mõjutavad tegurid. Kehaline aktiivsus. Kehalise aktiivsuse vormid. Tervistava kehalise aktiivsuse põhimõtted. Päevakava ning töö ja puhkuse vaheldumine. Uni</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5) Oskab eristada tervislikke ja mittetervislikke otsuseid igapäevaelus. 6) Kirjeldab tervisliku toitumise põhimõtteid ning väärtustab neid. 7) Teab kehalise tegevuse mõju oma tervisele ja toob selle kohta näiteid. 8) Oskab plaanida oma päevakava, lähtudes tervisliku eluviisi komponentidest. 9) Väärtustab tervislikku eluviisi.
<p>Murdeiga ja kehalised muutused (6 tundi) Murdeiga inimese elukaases. Kehalised ja emotsionaalsed muutused murdeegas. Kehaliste muutuste erinev tempo murdeegas. Suhtumine kehasse ja oma keha eest hoolitsemine Suguline küpsus ja soojätkamine</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10) Kirjeldab murdeiga inimese elukaare osana ning murdeegas toimuvaid muutusi seoses keha ning tunnetega. 11) Aktsepteerib oma kehalisi muutusi ja teab, kuidas oma keha eest hoolitseda. 12) Teab, et murdeiga on varieeruv ning igaühel oma arengutempo. 13) Teab suguküpsuse tunnuseid ja esmaste sugutunnuste seost soojätkamisega.
<p>Turvalisus ja riskikäitumine (10 tundi) Turvaline ning ohutu käitumine koolis, kodus ja õues. Eakaaslaste ning meedia mõju tervise ja ohukäitumise alaseid valikud tehes; iseenda vastustus. Vahendatud suhtlemine Internetiga seonduvad ohud. Tõhusad enesekohased ja sotsiaalsed oskused uimastitega seotud situatsioonides. Valikud ja vastutus seoses uimastitega. Tubaka, alkoholi ja teiste levinud uimastite tarbimisega seonduvad riskid tervisele</p>	<ol style="list-style-type: none"> 14) Kirjeldab olukordi, kus saab ära hoida õnnetusjuhtumeid. 15) Selgitab, miks on liikluseeskiri kohustuslik kõigile, ning kirjeldab, kuidas seda järgida. 16) Teab, et õnnetuse korral ei tohi enda elu ohtu seada ning kuidas abi kutsuda. 17) Mõistab meedia kaudu suhtlemisel ohtusid oma käitumisele ja suhetele ning vastutust oma sõnade ja tegude eest; 18) Väärtustab turvalisust ja ohutut käitumist. 19) Demonstreerib õpituatsioonides, kuidas kasutada tõhusaid enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi tubaka, alkoholi ja teiste uimastitega seotud olukordades: emotsioonidega toimetulek, enesetunnetamine, kriitiline mõtlemine, probleemide lahendamine ja suhtlusoskus. 20) Kirjeldab tubaka ja alkoholi tarbimise kahjulikku mõju inimese tervisele
<p>Haigused ja esmaabi (7 tundi) Levinumad laste- ja noortehaigused. Nakkus- ja mittenakkushaigused. Haigustest hoidumine. HIV, selle levikuteed ja sellest hoidumise võimalused. AIDS. Vaksineerimine Esmaabi põhimõtted. Esmaabi erinevates olukordades. Käitumine õnnetusjuhtumi korral Esmaabivahendid koduapteegis</p>	<ol style="list-style-type: none"> 21) Oskab kirjeldada, kuidas hoida ära levinumaid nakkus- ja mittenakkushaigusi. 22) Teab, mis on HIV ja AIDS ning kuidas ennast kaitsta HIViga nakatumise eest. 23) Kirjeldab, kuidas ennast ja teisi inimesi abistada õnnetusjuhtumi korral ning kuidas hoida ära õnnetusjuhtumeid 24) Teab, kuidas toimida turvaliselt ohtuolukorras ja abi kutsuda, ning demonstreerib õpituatsioonides lihtsamaid esmaabivõtteid (nt kõhuvalu, külmumine, luumurd, minestamine, nihestus, peapõrutus, palavik ja päikesepiste jm).

Õppesisu	Õpitulemused
	25) Nimetab esmaabivahendeid ja kirjeldab, kuidas neid kasutada.
Keskkond ja tervis (3 tundi) Tervislik elukeskkond. Tervislik õpikeskkond. Tervis heaolu tagajana	26) Kirjeldab tervislikku elukeskkonda, lähtudes oma kodukoha loodus- ja tehiskeskonnast. 27) Toob näiteid tegurite kohta, mis mõjutavad elukeskkonna turvalisust ja tervislikkust; 28) Kirjeldab õpikeskkonna mõju õpilase õpitulemustele.

Muusikaõpetus

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
Laulmine	1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; 2) seostab relatiivseid helikõrgusi absoluutsete helikõrgustega 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 5) laulab peast kooliastme ühislauale: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann),
Pillimäng	6) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> ’des; 7) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; 8) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.
Muusikaline liikumine	9) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 10) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
Omalooming	11) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> ’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 12) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; 13) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; 14) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
Muusika kuulamine ja muusikalugu	15) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; 16) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) 17) teab Eesti laulupidude traditsiooni; 18) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit; 19) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; 20) teab paikonna heliloojaid, interpreete; 21) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; 22) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
Muusikaline kirjaoskus	23) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; 24) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;

Õpisisu	Õpitulemused
	25) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi 26) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust 27) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: <ol style="list-style-type: none"> eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, <i>dünaamika</i> 28) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.
Õppekäigud	29) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; 30) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Kunstiõpetus

1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus Erinevate objektide kujutamine ja kavandamine vaatluse ja mälu järgi: erinevad majad linnas ja maal. Mitmesuguste looduse väikevormide (n seened, lilled, oksad ...) visandamine. Inimese nägu (portree) ja selle proportsioonid. Inimene erinevates asendites leidmine skeemskeleti järgi. Pildiruum-ruumilisuse edastamine: kuubi kujutamine- kolmemõõtmelisus (pikkus, laius, kõrgus), esemete suurusuhted, silmapiir (üleval- ja allpool silmapiiri), esiplaan, tagaplaan. Kompositsioon-tasakaal, domineeriv osa pildil, koloriit, liikuvus.</p> <p>Värvusõpetus Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas pruunikasroheline); kolmanda astme värvide saamine esimese (kollane, punane, sinine) ja teise astme värvide (esimese astme seguvärvid oranž, violetne ja roheline) segamise teel; piiratud arvu värvidega maalimine (n must, valge hall ehk akromaatiliste värvidega), koloriit (soe ja külm), heledad ja tumedad toonid.</p> <p>Disain Märgid-liiklusmärgid ja nendest tulenevalt uute märkide kujundamine. Nimetähtede kujundamine. Foto ja digitaalgraafika kasutamine lähiümbruse uurimisel (võimalusel). Trükiste, koomiksiste, reklaamide pildikeele ja kujundamise uurimine ning võrdlemine.</p> <p>Meedia Arvutimängude vaatlemine, nende üle arutlemine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid; kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes; arvestab pea kujutamisel pea suurust kehasse, näo kujutamisel näo proportsioone; kujutab inimest erinevas asendis skeemskeleti järgi; segab ja kasutab maalimisel erinevaid toone; saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel; eristab sooja ja külma koloriiti; kujundab oma lähemat ümbrust; analüüsib trükise kujunduse osi (kaanekujundus, kirjastiil, pildid jne) ja terviklahendust; kasutab maalimisel piiratud värvivalikut; kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas; tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab; kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; rakendab erinevaid kunstitehnikaid

<p>Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.</p> <p>Kunstikultuur Kunstiteoste kirjeldamine. Muuseumide funktsioonid. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur- Tilsis mõis, mõisavärvad Võimalusel kunstiürituste külastamine, nähtu põhjal arutelu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas (n Austraalia kunst), kultuuride eripärad. Värvide roll suurteostes. Rahvakunst-tikandid, vöökirjad. Kunstiterminid (akromaatilised, portree, proportsioon, koloriit, koomiks, kollaaž, graafika, originaal, disain, muuseum, eksponaat, meedia...)</p> <p>Materjalid, tehnikad Visandamine, kavandamine. Maal-maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd värvi- ja viltpliiatsitega- erinevate tekstuuridega, joon- tega. Õlipastelliga kujutamine. Kollaaž värvipaberite- st ja /või makulatuurist; graafika-joonistamine gra- fiit-värvi- ja viltpliiatsiga; skulptuur-lõikamine peh- metest materjalidest (n savi). Segatehnikad. Foto- graafia.</p>	
--	--

Käsitöö ja kodundus

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õpisisu	Oodatavad õpitulemused
<p>Kodundus (10 tundi) <u>Töö organiseerimine ja hügieen</u> Isikliku hügieeni nõuded köögis töötamisel. Ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja köögi korrashoid. Jäätmete sorteerimine. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel; 2) järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras oma töökoha; 3) tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning enda võimalusi jäätmete kesk-konnasõbralikule käitlemisele kaasaaitamiseks;
<p><u>Toidu valmistamine</u> Retsept. Mõõtühikud.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4) kasutab mõõdunõusid ja kaalu; 5) valmistab lihtsamaid toite; 6) kasutab erinevaid teabeallikaid; 7) tunneb eneseteostusest rõõmu ja rahulolu;
<p>Lauakombed Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingu- ja võimalused. Lauapesu, - nõud ja – kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 8) katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades sobiva lauapesu, -nõud, ja – kaunistused; 9) peab kinni üldtuntud lauakommetest;
<p><u>Toiduainete külmtöötlemine</u> Töövahendid köögis. Ohutus. Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine. Toiduainete lühiajaline säilitamine. Võileivad. Salat</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10) valib töövahendid vastavalt töö eesmärgile; 11) hindab grupi töötulemust; 12) teab väljendite “kõlblik kuni..” ja “parim

	enne..." tähendust;
<u>Kodu ja klassi korrashoid</u> Kooliasjade korrashoid, klassi pühkimine, laudade pesemine, tahvli pesemine	13) hindab puhtust ja korda;
Käsitöö (60 tundi) <u>Töö kavandamine</u> Töö planeerimine, vajalikud õppevahendid, Ohutusnõuded klassis töötamisel.	14) järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras töökoha;
<u>Tikkimine</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Üherealised pisted (eelpiste, tikkpiste, varspiste. Kahe- realine piste ristpiste. Tikkimisniidi kinnitamine alustamisel ja lõpetamisel. Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Idee ja kavandi tähtsus eseme valmistamisel. Mustri kandmine riidele. Töö teostamine. Töö viimistlemine.	15) hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust; 16) töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi; 17) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; 18) kasutab tekstiileseme kaunistamisel üherealisi pisteid;
<u>Heegeldamine</u> Töövahendid ja sobivad materjalid. Ahelsilmuste heegeldamine. Kinnissilmuste heegeldamine. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemete disainimisel.	19) heegeldab põhisilmuseid; 20) kavandab omandatud töövõtete baasil väikesemahulisi käsitööesemeid; 21) hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust;
<u>Õmblemine</u> Töövahendid. Palistused. Üleloomispistid. Mänguasja õmblemine. Lõiked ja lõigete paigutamine. Näpunukkude või käenukkude valmistamine	22) oskab lõikeid paigutada; 23) kasutab erinevaid materjale ja palistusi, pisteid;
<u>Materjaliõpetus</u> Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. (Lambavill, lina, tehiskiud, sünteetilised kiud, õmblusniidid)	24) kirjeldab looduslike kiud-ainete saamist ja põhiomadusi. Lisaks lina, tehiskiudude, sünteetiliste kiudude saamist;
<u>Valikteemad:</u> Nõelvoltimine Pärlitööd või cerniti tööd Paelad ja nõörid Paberi valmistamine Klaasimaal Paberi ja papitööd Raamil kudumine PROJEKTÕPE Võib võtta ka projekti valikteemade juurest, siis jääb mõni teema käsitlemata.	25) oskab antud teemade puhul lihtsamaid töövõtteid kasutada;
Kudumine (4) Silmuste loomine. Parempidiste silmuste kudumine- RIPSKUDE	26) oskab silmuseid luua; 27) oskab kududa parempidiseid silmuseid.

Tehnoloogiaõpetus

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
Tehnoloogia 1) Tehnoloogia olemus.	1) mõistab ja selgitab tehnoloogia olemust igapäevaelus; 2) iseloomustab ja võrdleb erinevaid transpordivahendeid; 3) valmistab esemeid praktilise tööna.

2) Tehnoloogia ja teadused. 3) Transpordivahendid.	
Disain 1) Eskiis ja ideed. 2) Lihtsa toote kavandamine. 3) Mõõtmed ja mõõtkava. 4) Disain. 5) Toote viimistlemine.	1) teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente; 2) esitleb ideed, joonist või toodet;
Materjalid 1) Materjalide liigid (puit, metall, plastid) ja nende omadused. 2) Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (käsitööriistad ja lihtsamad elektrilised tööriistad). 3) Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.	1) suudab valmistada jõukohaseid liiteid (liimliide); 2) valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid; 3) analüüsib ja hindab loodud toodet; 4) annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu; 5) teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid; 6) väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise; 7) kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks. 8) tunneb põhilisi materjale ja nende omadusi ning kasutab neid töös otstarbekalt.
Praktilised tööd 1) Lihtsa, kergesti teostatava eseme kavandamine (mänguasi, meene, võtmehoidja vms). 2) Töö teostamine. 3) Viimistlemine. 4) Värvide valik: soojad ja külmad toonid.	

Kehaline kasvatus

3 tundi nädalas, 105 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Teadmised spordist ja liikumisviisidest</p> <p>1. Kehalise aktiivsuse tähtsus tervisele; kehaline aktiivsus kui tervisliku eluviisi oluline komponent. Liikumissoovitused II kooliastme õpilasele.</p> <p>2. Õpitud spordialade/liikumisviiside oskussõnavara. Õpitavate spordialade põhilised võistlusmäärused. Ausa mängu põhimõtted spordis.</p> <p>3. Käitumine spordivõistlusel ja tantsuüritustel.</p> <p>4. Ohutus- ja hügieenireeglite järgimise vajalikkus liikudes, sportides ning liigeldes. Ohutu, ümbrust säästev liikumine harjutuspaikades ja looduses. Ohtude vältimine; teadmised käitumisest ohuolukordades. Lihtsad esmaabivõtted.</p> <p>5. Teadmised iseseisvaks harjutamiseks: kuidas sooritada soojendusharjutusi ja rühiharjutusi; kuidas sooritada kehaliste võimete teste ning treenida (õpetaja toel valitud harjutusi kasutades) oma kehalisi võimeid ja rühti.</p> <p>6. Teadmised spordialadest/liikumisviisidest, suurvõistlused ja/või üritused Eestis ning maailmas, tuntumad Eesti ja maailma sportlased jms.</p> <p>Teadmised antiikolümpiamängudest.</p>	<p>1) selgitab kehalise aktiivsuse ja hea rühi tähtsust tervisele, kirjeldab kehalise aktiivsuse rolli tervislikus eluviisis ning oma kehalist aktiivsust/liikumisharrastust;</p> <p>2) tunneb õpitud spordialade/tantsustiilide oskussõnavara, kasutab neid sündmuste kirjeldamisel; järgib ausa mängu põhimõtteid.</p> <p>3) oskab käituda spordivõistlustel ja tantsuüritustel;</p> <p>4) mõistab ohutus- ja hügieenireeglite tähtsust vajalikkust ning järgib neid kehalise kasvatusetundi- ja tunnivälises tegevuses; teab, kuidas vältida ohuolukordi liikudes, sportides ja liigeldes ning mida teha õnnetusjuhtumite ja lihtsamate sporditraumade korral;</p> <p>5) suudab iseseisvalt sooritada üldarendavaid võimlemisharjutusi ja rühiharjutusi; oskab sportida/liikuda koos kaaslastega, jagada omavahel ülesandeid, kokku leppida mängureegleid jne;</p> <p>6) oskab sooritada kehaliste võimete teste ja annab (võrreldes varasemate testidega) hinnangu oma tulemustele; valib õpetaja juhtimisel harjutusi oma kehalise võimekuse arendamiseks ning sooritab neid;</p> <p>7) valdab teadmisi õpitud spordialadest/liikumisviisidest, nimetab Eestis ja maailmas toimuvaid suurvõistlusi, tuntud sportlasi ja võistkondi, teab tähtsamaid fakte antiikolümpiamängudest.</p>

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Võimlemine 15 - 18 tundi Rivi- ja korraharjutused: ümberrivistumised viirus ja kolonnis. Rühiharjutused: kehatüve lihaseid treenivad ja sirutusoskust kujundavad harjutused. Põhivõimlemine: harjutuste kombinatsioonid saatelugemise ja/või muusika saatel. Kõnni-, jooksu- ja hüplemisharjutused: hüplemine hüpitsa tiirutamisega ette paigal ja liikumisel. Rakendusvõimlemine: kahe- ja kolmevõtteline ronimine; käte erinevad haarded ja hoided; upp-, tiri- ja kinnerripe. Akrobaatika: trel ette ja taha, kaarsild (T), juurdeviivad harjutused kätelseisuks. Tasakaaluharjutused: harjutuste kombinatsioonid võimlemisingil või madalal poomil. Toenghüpe: hoojooksult hüpe hoolauale, äratõuge ja toengkägar (kitsel, hobusel), ülesirutus-mahahüpe maandumisasendi fikseerimisega.</p>	<p>8) sooritab põhivõimlemise harjutuskombinatsiooni (32 takti) saatelugemise või muusika saatel; 9) hüpleb hüpitsat ette tiirutades paigal ja liikudes; 10) sooritab iluvõimlemise elemente hüpitsaga (T); 11) sooritab harjutuskombinatsiooni akrobaatikas ja rööbaspuudel; 12) sooritab harjutuskombinatsiooni madalal poomil (T) ja kangil (P); 13) sooritab õpitud toenghüppe (hark- või kägarhüpe).</p>
<p>Kergejõustik (15 - 18 tundi) Jooks. Erinevad jooksuharjutused: põlve- ja sääretõstejooks. Pendelteatejooks. Kiirjooks stardikäsklustega. Kestvusjooks. Maastikujooks. Hüpped. Mitmesugused hüppe- ja hüplemisharjutused. Kaugushüpe paku tabamiseta. Kõrgushüpe üleastumistehnikaga. Visked. Viskeharjutused: täpsusvisked vertikaalse märklaua pihta. Pallivise paigalt ja neljasammu hooga.</p>	<p>14) sooritab madallähte stardikäsklustega ja õige teatevahetuse ringteatejooksus; 15) sooritab kaugushüppe paku tabamisega ja üleastumistehnikas kõrgushüppe; 16) sooritab hoojooksult palliviske; 17) jookseb kiirjooksu stardikäsklustega; 18) jookseb järjest 9 minutit.</p>
<p>Liikumis- ja sportmängud (21 – 24 tundi) Palli hoie, palli pörgatamine ja söötmine liikumisel. Korv-, jalg- ja võrkpalli ettevalmistavad liikumismängud; teatevõistlused pallidega. Rahvastepalli erinevad variandid.</p>	<p>19) sooritab sportmänge ettevalmistavaid liikumismänge ja teatevõistlusi palliga; 20) mängib reeglite järgi rahvastepalli ning aktsepteerib kohtuniku otsuseid</p>
<p>Talialad (15 - 18 tundi) Suusatamine. Pöörded paigal (hüppepööre). Õpitud tõusu-, laskumis- ja sõiduviiiside kordamine. Vahelduvtõukeline kahesammuline astesamm-tõusuviiis. Põikilaskumine. Laskumine põhi- ja puhkeasendis. Astepööre laskumisel. Ebatasasuste ületamine. Sahkpidurdus. Mängud suuskadel. Uisutamine: Käte ja jalgade töö täiustamine uisutamisel. Sahkpidurdus. Mängud uiskudel</p>	<p><u>Suusatamine</u> 21) suusatab paaristõukelise ühesammulise sõiduviiisiga, vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviiisiga ja paaristõukelise kahesammulise uisusamm-sõiduviiisiga; 22) sooritab laskumise põhi- ja puhkeasendis; 23) sooritab uisusamm- ja poolsahkpidurduse; 24) sooritab teatevahetuse teatesuusatamises; 25) läbib järjest suusatades 3 km (T) / 5 km (P) distantsti; <u>Uisutamine</u> 26) sooritab uisutades ülejalasõitu vasakule ja paremale; 27) kasutab uisutades sahkpidurdust; 28) uisutab järjest 6 minutit.</p>
<p>Tantsuline liikumine (6 - 8 tundi) Ruumitaju arendavad liikumised. Rütmitunnet ja koordinaatsiooni arendavad tantsukombinatsioonid. Sise- ja välissõõr. Ahelsõõr. Polkasamm. Ruuttrumba põhisamm. Liikumise alustamine ja lõpetamine, hoog ja pidurdamine. Eesti rahva- ja seltskonnatantsud, ka paarilise vahetusega. Poiste ja tüdrukute vahelduvtegevused. Loovtantsu põhi-</p>	<p>29) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse, sh Eesti ja teiste rahvaste tantse; 30) kasutab eneseväljendamiseks loovliikumist.</p>

Õppesisu	Õpitulemused
<p>element keha. Tantsupidude traditsioon. Riietus, rahvarõivad.</p> <p>Rühma koostöö tantsimisel.</p>	
<p>Orienteerumine (4 - 6 tundi)</p> <p>Orienteerumine ruumis ja vabas looduses tuttava objekti plaani järgi. Orienteerumine silmapaistvate loodus- ja tehisobjektide järgi etteantud piirkonnas.</p> <p>Orienteerumismängud.</p>	<p>31) oskab orienteeruda kaardi järgi ja kasutada kompassi;</p> <p>32) teab põhileppemärke (10–15);</p> <p>33) orienteerub etteantud või enda joonistatud plaani ning silmapaistvate loodus- või tehisobjektide järgi etteantud piirkonnas;</p> <p>34) arvestab liikumistempot valides erinevaid pinnasetüüpe, reljeefivorme ja takistusi;</p> <p>35) oskab mängida orienteerumismänge plaaniga, kaardiga ja kaardita.</p>
<p>Ujumine II kooliaste</p> <p>Ohutusnõuded ja kord basseinides ja ujumispaiakades.</p> <p>Hügieeninõuded ujumisel.</p> <p>Veega kohanemise harjutused.</p> <p>Rinnuli- ja seliliujumine</p>	<p>Ujumise algõpetuse kursuse läbinud õpilane:</p> <p>36) ujub vabalt valitud stiilis 25 meetrit.</p>

Lõiming

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja ohutus	Väärtused ja kõlblus
Loodusõpetus							
Kaluri ja laeval töötavate inimeste elukutsed	Looduskatastroofide ohust inimeste elule ja tegevusele (Vulkaan, maavärin, tsunami, orkaan, üleujutus Läänemere olulisus inimestele Mis ohustab tänapäeva loomi ja taimi Kirjeldab oma kodukohta elutingimusi, keskkonda arutleb, kas ja kuidas inimene oma tegevusega planeeti Maa ohustab Õppekäik jäätmekogumise paika	Kirjeldab, kuidas toimib erinevate loodusnähtuste korral Vere loovutamine	Eesti geograafiline asukoht, naabrid. Veeteede abil saame külastada erinevaid riike ja õppida tundma nende kultuure	Erinevate teabeallikate abil töötamine, kirjelduste koostamine Planeedi lühitutvustus Katse- toiduainete maitsmine „Punane raamat“-ohustatud liikide ohuteguri leidmine	Teemakohaste veebimaterjalidega tutvumine ja töötamine Arvutikaardil peidetud teabe leidmine Asukoha seadme tutvustamine Väikese organismi vaatlemine ja uurimine mikroskoobiga	Kirjeldab, kuidas toimib erinevate loodusnähtuste korral nii enne kui pärast Kirjeldab, arutleb, mis juhtub siis, kui mõni elund jääb haigeks või lõpetab töö, kuidas hoida oma tervist Vestlus teema „seeded“, miks peab koolis kandma vaetusjalatseid Südamelöökide kontrollimine Nahahügieen, eritused ja suguelundid Kopsumahu mõõtmine Uurime, miks on inimesel toitu tarvis? Toitumisharjumuste võrdlemine toidupäramiidiga	Kurdi ja pimedate rollimängud: sallivus ja lugupidamine erinevate inimeste vastu või ükskõik millise puudega või puudeta inimese suhtes
Matemaatika							
	Tekstülesannete lahendamine n: vanas pargis on vaja võtta vanad puud maha ja uued liigid istutada	Tekstil lahendamine, mis sisaldab teenitud raha (toodetud kaupade kasutamist, jaotamist, kulutamist Rahadega mängud	Tekstil laulu- ja tantsupidude kohta lahendamine, eesti sportlaste tulemuste võrdlemine, analüüsimine	Erinevaid andmeid reisipakettidelt, reisibüroodelt, sõiduplaanidelt, infolehtedelt Koostab ül tabeli andmete põhjal	Pranglimine Ruudu ja ristküliku pindala teadmiste omandamine läbi praktilise kogemuse	Temperatuuri kõikumiste mõju, väga kõrge ja madala temperatuur diagrammi lugemine valiku tegemine	

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja ohutus	Väärtused ja kõlblus
	Arvandmete võrdlemine Eesti veekogude, mägede, paljandite arvandmeid sisaldavate tekstül lahendamise, võrdlemine Pere sissetulekute ja väljaminekute analüüsimine Kalade lubatud püügikoguste arvutamine ül vee tarbimise kohta	reisibüroode ja pere reise hindade vahe arvutamine Pere eelarve koostamine N: ujula külastamiseks	Eesti elanike arvu lugemine ajateljelt, tabelist			teatud summa piires kallima või odavama, tervislikuma või rämps toidukauba vahel	
Kehaline kasvatus							
Treeneri töö tutvustamine. Õpitakse ja arendatakse uusi võimlemis-, kergejõustikuelemente, talialade elemente	Orienteerumismäng maastikul, Tilsis ümbruses... Tunni lõpus: Pesemise ajal vee säästlik tarbimine ja ruumi tuulutamine	Lapse enda mõeldud teatevõistlus või mäng ja selle läbi viimine	Läbi erinevate mängude saadakse osa erinevate kultuuride mängudest ALUSEKS RAAMAT „1000 MÄNGU“	Arvutis vaadeldakse kuulsate sportlaste pilte, hangitakse infot Eestimaa spordi, OM, EM kohta...	Staadionimaja jõusaali ja erinevate vahendite kasutamine oma keha treenimisel Videotreeningu vaatamine Internetist uurimine, milliseid talvespordialasid saab Otepääl harrastada	Tervis ja erinevad ohtud keh tunnis, hügieenist Praktiline tegevus sõidutee ohutuks ületamiseks Kehaline aktiivsus-teen enda tunde järgi arutelu- kehaline ülekoormus	Viisakas käitumine staadionil ja saalis
Kunst ja käsitöö							
Erinevad käsitöölid, erinevad tehnikad kunstõpetuses, käsitöös Uued töövõtted - kujutame ja joonistame inimest, riietus ja esemed -märgivad, millise elukutse esindajaga on tegemist	Paberit, pudeleid, pakendeid, riidetükke, lõngu ei tasu asjata raisata ja prügikasti visata Vanadest asjadest, jääkidest uute asjade valmistamine Loominguline taaskasutamine ja uue asja meisterdamine	Isetehtud asjade, piltide, kaartide kinkimine	Rahvariietest, rahvuslikust muustrit, motiividest Rahvustoitudest Joonistame rahvuslikku muustrit, rahvariideid Käpikute muustrite võrdlemine	Toidupakenditelt info lugemine		Ohutusest kääridega, nõelaga, heegelnõelaga töötades Tervisliku toidu valmistamine. Jälgida „kõlblik kuni“, säilivusaega, säilitusaineid	Töölaua korrashoid ja puhtus Piduliku laua katmine

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja ohutus	Väärtused ja kõlblus
Ühiskonnaõpetus							
Pereliikmete ja kodukohas tegutsevate ettevõtete ametitest Mõtestame lahti mõiste „elukestev õpe“ ja kutsevalik	Pakenditelt ja kaupadelt info otsimine korduskasutuse kohta Prügi sorteerimise mängud „Keskkonnapäeval“ Retk jäätmejaama Kevadel pargi ja koolimaja ümbruse koristamine	A. Mägi vabatahtlik noortejuht Nootkotkaste ja kodutütarde tegemistest O. Vebersoni mälumängude kolmapäevad SUWEMi külastus Laheda Spordiklubi tegemistest vestlus Staadionimaja võimaluste kasutamise tutvustamine õppekäik KOV-i	Suhtlemine teistega, arvestamine teistega, Kodukoha rahvarühmade tutvustamine Kohaliku kultuurieluga seotud vestlused ja traditsioonid (Laheda segakoor, lauluansambel, rahvatants, näitering, käsitööring, valla laulu- ja tantsupäev, kultuurimaja töö, valla vastlapäev, Lahedalt lendama) Õppekäik raamatukogusse	Ajalehe Laheda Valla Sõnumid lugemine, uurimine Kohaliku maakonna ajaleht KOIT artiklite, reklaamide, kuulutuste töötlemine Kasutab erinevaid otsingumootoreid, sõnastikke, entsüklopeediaid	Arvutitunnis erinevate kodukohas olevate kodulehekülgedega (Laheda v raamatukogu, vald, kool, staadion ... tutvumine ja andmete leidmine, küsimustele vastamine jne Õpib tundma internetipanga ja pangakaardi (PIN-koodi) turvalise kasutamise reegleid	Õnnetusjuhtumitest, nende ennetamistest, abi kutsumisest Mängime läbi, kuidas kutsuda abi 112 helistades Oma päevaplaani koostamine Vaatetorni ronimise ohud (Vestlus) Kevadine piknik Kõrbjärve puhkealal ja ohutus üjudes, päevitades ja mänguäljakul olles	Õpilase, õpetaja, lapsevanema õigustest ja kohustustest Kooli sisekorra ja korrektse käitumise reeglite täitmine Klassireeglite koostamisel ettepanekute tegemine ja täitmine
Eesti keel							
„Lähme raamatukokku- raamatukoguhoidja töö Tekstist lausete leidmine ja kirjutamise, milles kirjeldatakse erinevaid ametid Ametimeeste tegevuste pööramine (N: Juuksur- „lõikamine“- pööramine Oleviku ja mineviku õpetamine läbi ametit e tegevuse (Eile juuksur lõikas, täna lõikab....	Teema „Teabetekstid kosmosest“ arutlemine ja põhjendamine, kas inimesed mõtlevad piisavalt sellele, et Maad tuleb hoida. Tekstide põhjal arutelud ja arvamus- te avaldamine, miks ei tohi kunagi võõralt maalt tundmatuid loomi kaasa tuua, Millist kahju võivad tuua võõrad liigid teistele liikidele... Keskonnateemaliste	Omadussõnad, mis iseloomustavad ettevõtlikku inimest	Erinevate rahvajuttude lugemine	Erinevate ilukirjandus- või teabetekstidega töötamine, uurimine	Tilsi raamatukogu kodulehelt info leidmine, e-kataloogiga ESTER töötamine reeglid tuleb täita internetis suheldes Info leidmine internetist	Probleemi lahendamine, miks ei tohi pimedas lugeda, Miks ei tohi kaua aega olla arvutis või televiisori taga?	Igasuguste reeglite kirjutamine (n. kuidas peab raamatuid hoidma, mida inimese peab teadma, kui ta endale võtab lemmiklooma...) Meelespea kirjutamine, mida ei tohi võõras kohas külas olles teha

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja ohutus	Väärtused ja kõlblus
Mineviku ja tuleviku ametid ja nende areng-kirjeldamine	artiklite ja luuletuste lugemine, küsimuste koostamine Loodusobjekti kirjeldamine Keskkonnateksti põhjal viktoriiniküsimuste koostamine, kavapunktide koostamine						
Inglise keel							
<ul style="list-style-type: none"> • Back at school • My week • Seasons • Home • help 	<ul style="list-style-type: none"> • Friends • My week • Seasons • Town • Home • On the farm 	<ul style="list-style-type: none"> • games • friends • my week • my day • races • on the farm • christmas 	<ul style="list-style-type: none"> • games • my week • my day • town • home 	<ul style="list-style-type: none"> • numbers • town 	<ul style="list-style-type: none"> • numbers • a cold • races • home • town • on the farm 	<ul style="list-style-type: none"> • games • friends • my week • my day • meals • seasons • home, • on the farm • help • christmas 	<ul style="list-style-type: none"> • Back at school • Games • Friends • My week • My day • Meals • Races • White cloud • Seasons • Town • Home • On the farm • Help • Christmas